

Lahden seudun jätelautakunta

Pöytäkirja

Aika 01.06.2023 16:30 - 17:19

Paikka Askonkatu 2, 4 krs, kokoustilat Salpausselkä/Vesijärvi

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Kaitera Jari	puheenjohtaja	
	Lahtinen Olavi	varapuheenjohtaja	
	Kurijärvi Mari	jäsen	
	Sauranen Soile	jäsen	
	Laatta Saara	jäsen	
	Salminen Vilma	jäsen	
	Malm Tiina	jäsen	
	Votkin Päivi	jäsen	
	Tähkänen Juha	jäsen	
	Sihlman Kimmo	jäsen	
	Putula Toni	kaupunginhallituksen edustaja	
	Mäentalo Mika	kaupunginhallituksen edustaja	
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja, esittelijä	poistui klo 16.56 §:n 8 käsittelyn aikana, saapui klo 17.01 §:n 8 käsittelyn aikana
	Kemppainen Mika	rak.- ja ymp.valv. johtaja, esittelijä	
	Yrjölä Tiia	jätehuoltopäällikkö	
	Orho Satu	jätehuollon suunnittelija	
	Ojala Elina	ympäristöjohtaja	

Nordberg Pia	valmistelusihteeri, pöytäkirjanpitäjä	
Rusanen Johanna	toimitusjohtaja	toimitusjohtaja, asiantuntijakuuleminen klo 16.40-16.55, jätemaksun kertymä 2022

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Viitanen Juha	jäsen	
	Niemi Harri	jäsen	
	Riihilahti Tuomo	jäsen	
	Kranttila Toni	palvelupäällikkö	

Lahden seudun jätelautakunnan puolesta

Jari Kaitera	Pia Nordberg
--------------	--------------

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tiina Malm	Juha Tähkänen
------------	---------------

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 06.06.2023

Pia Nordberg
valmistelusihteeri

§	Otsikko	Sivu
§ 6	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 7	Pöytäkirjan tarkastajat	5
§ 8	Lahden seudun jätehuoltomääräykset 1.7.2023	6
§ 9	Lahden seudun jätetaksa 1.7.2023	10
§ 10	Tiedoksi merkittävät asiat	15
§ 11	Muut asiat	17

Lahden seudun jätelautakunta
Pöytäkirja

nro 2

Lahden kaupunki, Lahden seudun jätelautakunta, 01.06.2023

§ 6

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Lahden seudun jätelautakunta

Pöytäkirja

nro 2

Lahden kaupunki, Lahden seudun jätelautakunta, 01.06.2023

§ 7

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin jäsenet Tiina Malm ja Juha Tähkänen.

Lahden seudun jätelautakunta
Pöytäkirja

nro 2

Lahden kaupunki, Lahden seudun jätelautakunta, 01.06.2023

§ 8

Lahden seudun jätehuoltomääräykset 1.7.2023

374/11.05.00.01/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Jätehuoltopäällikkö Tiia Yrjölä, p. 044 416 3634

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kemppainen Mika

Päätösehdotus

Jätelautakunta hyväksyy Lahden seudun jätehuoltomääräykset.
Jätehuoltomääräykset astuvat voimaan 1.7.2023 muutoksenhausta
huolimatta.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti
kokouksessa.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Jätehuoltomääräyksiä keskeiset muutokset ovat:

- ilmoitus yhteisestä jäteastiasta (jätekimppa) tehdään jatkossa kaikkien jätelajien osalta koko toimialueella Salpakerolle. Voimassa olevien määräysten mukaan kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen alueella seka- ja energiajätteen jätekimpasta ilmoitetaan jätehuoltoviranomaiselle.

- Selkiytetään erilliskeräyspykälän muotoilua.
- Lahden keskustan käsin siirrettävien bio- ja pakkausjätteiden jätteenkuljetus siirtyy Salpakierron kuljettamaksi jätehuoltomääräysten liitteen 4 mukaisella alueella 1.8.2023. Voimassa olevien määräysten mukaan kuljetukset alkaisivat porrastetusti 1.8.2023 (muovi), 1.10.2023 (kartonki), 1.1.2024 (metalli ja lasi) ja 1.3.2024 (biojäte).

Jätehuoltomääräykset tulevat voimaan 1.7.2023. Jätehuoltomääräykset astuvat voimaan 1.7.2023 muutoksenhausta huolimatta.

Valmistelu

Jätehuoltoviranomainen on 23.1.2023 pyytänyt asianosaisilta lausuntoja jätehuoltomääräyksistä 7.4.2023 mennessä. Keskeiseksi muutoksesi esitettiin, että jätekimpoista ilmoitettaisiin jatkossa Salpakierto Oy:lle. Saapuneissa lausunnoissa Asikkalan, Heinolan, Kärkölän, Lahden ja Padasjoen ympäristönsuojeluviranomainen sekä ELY-keskus ja Heinolan, Orimattilan ja Padasjoen kaupungit eivät vastustaneet muutosta. Heinolan kaupunki lausui, että pykäläkohtaista kehittämistä tarvitaan seuraaviin pykäliin:

- 1 § on kokonaisuudessaan vaikeaselkoinen,
- 4 §:n toteutuminen tarvitsee tarkennusta mm. kesäaikana ja
- 29 §:n jätteenkuljetusrekisterin tavoitteiden toteutuminen vaatii täsmennystä, että vastaanottajalla on työkaluja vaatia asianmukaisia sähköisiä raportointeja.

1 §:ssä määrätään määräysten soveltamisalasta. Siinä on pyritty selkeyteen ja täsmällisyyteen ja pohjana on Kuntaliiton malli jätehuoltomääräyksiksi. 4 §:ssä säädetään yleisestä velvollisuudesta luovuttaa jäte kunnan jätehuoltojärjestelmään. Jätehuoltomääräysten muissa pykälissä tarkennetaan jätteen luovuttamista. 29 §:ssä määrätään, että

jätteenkuljettajan on raportoitava kuljetustiedot jätehuoltoviranomaiselle. Jätehuoltoviranomaisella on sähköinen kuljetusrekisteri.

1.1.2023 voimaantulleiden jätehuoltomääräysten valmistelun tai 23.1.2023 lähetettyjen lausuntopyyntöjen aikaan jätehuoltoviranomaisen tiedossa ei ollut, että jätteenkuljetukset on kilpailutettu Lahden keskustan alueella alkamaan pakkaus- ja biojätteiden osalta 1.8.2023 alkaen poiketen muusta alueesta. Kuljetusten aloittaminen vaatii jätehuoltomääräysten muuttamista.

Jätelautakunta hyväksyi jätehuoltomääräysluonnoksen 30.3.2023, johon oli lisätty myös Lahden keskustan urakan aiheuttamat muutokset. Jätelautakunta varasi mahdollisuuden vaikuttaa Lahden seudun jätehuoltomääräyksiin 5.4.2023-24.4.2023. Lisäksi Lahden kaupungille ja Lahden ympäristönsuojeluviranomaiselle lähetettiin lausuntopyyntö. Lausuntopyynnön saajat eivät lausuneet asiasta.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Ote: Alueen kunnat (Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila), alueen kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset, alueen kuntien rakennusvalvontaviranomaiset, Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskukset, AVI

Kuulutus: Alueen kuntien tietoverkko: Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila

Lahden seudun jätelautakunta
Pöytäkirja

nro 2

Liitteet

- 1 Jätehuoltomääräykset 1.7.2023 alkaen
- 2 Jätehuoltomääräykset 1.7.2023 alkaen, ruotsi
- 3 Jätehuoltomääräykset 1.7.2023 alkaen, muutokset näkyvillä
- 4 Jätehuoltomääräysten perustelumuistio
- 5 Lausunnot ehdotuksesta jätehuoltomääräyksiksi

Lahden seudun jätelautakunta
Pöytäkirja

nro 2

Lahden kaupunki, Lahden seudun jätelautakunta, 01.06.2023

§ 9

Lahden seudun jätetaksa 1.7.2023

2928/02.02.05.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Jätehuoltopäällikkö Tiia Yrjölä, p. 044 416 3634

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kemppainen Mika

Päätösehdotus

Jätelautakunta päättää hyväksyä Lahden seudun jätetaksan tekstiosan ja taksan liitteet 1, 2, 6 ja 8. Jätetaksa astuu voimaan 1.7.2023 muutoksenhausta huolimatta.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Jätetaksassa määrätään kunnan kilpailuttaman jätteenkuljetuksen ja kunnan vastuulle kuuluvan jätteen käsittelyn hinnoittelun periaatteista ja hinnoista. Jätetaksa tulee voimaan 1.7.2023. Jätetaksa astuu voimaan 1.7.2023 muutoksenhausta huolimatta.

Jätelain muutos aiheuttaa taksan kokonaisuudistuksen tarpeen. Biojätteen, kartonki-, muovi-, lasi- ja metallipakkauksien pakollinen erilliskeräys siirtyy Salpakierron kuljetettavaksi jätelain muutoksen takia:

- Lahden keskustan alueella muovipakkaukset, kartonkipakkaukset, lasipakkaukset, metallipakkaukset ja biojäte 1.8.2023
- Muilla alueilla
 - Muovipakkaukset 1.8.2023
 - Kartonkipakkaukset 1.10.2023
 - Lasi- ja metallipakkaukset 1.1.2024
 - Biojäte vähintään viiden huoneiston kiinteistöillä 1.3.2024 ja 1-4 huoneiston kiinteistöillä 1.7.2024.

Jätetaksan tekstiosa

Jätetaksan kokonaisuudistuksessa tekstin rakenteen valmistelun pohjana on käytetty Kuntaliiton jätetaksaopasta.

Hinnoittelun periaatteet:

- Biojätteen, kartonki-, muovi-, lasi- ja metallipakkauksien tyhjennyspalveluissa tyhjennyshintaan sisältyy myös käsin siirrettävien astioiden vuokra.
- Biojätteen, kartonki-, muovi-, lasi- ja metallipakkauksien tyhjennyspalveluissa tullaan tarjoamaan tyhjennyspalvelua sekä käsin siirrettäville astioille että syväkeräysjäteastioille.
- Monilokeropalvelua ei ehdoteta tarjottavaksi keräyksen alussa.
- Pakkausjätteiden ja Lahden keskustan tyhjennysmaksut ovat samat kaikille asiakkaille koko toimialueella, riippumatta kiinteistön sijainnista.
- Käsin siirrettävissä pakkausjäteastioissa on sama tyhjennyshinta astian koosta riippumatta.

Jätetaksan maksutaulukot 1, 2, 6 ja 8

Kokonaan uusia taksan maksuja ovat liitteen 1 pakkausjätteen kuljetusmaksut.

Liitteeseen 2 on tehty pakkaavan jäteauton kuljetusindeksin noususta johtuvat korotukset Orimattilan Artjärven, Kärkölän ja Heinolan sekajätteen, energiajätteen ja biojätteen kotinoutojen kuljetusosuuteen 14 %:n indeksikorotus.

Asikkalan Aurinkovuoren veden saostus- ja umpisäiliölietteen vastaanottomaksu nousee 11 % yleisten kustannusten nousun takia (Liite 6).

Vastaavat korotukset on tehty liitteen 8 kunnan toissijaisen vastuun jätemaksuihin.

Valmistelu

Jätelautakunta hyväksyi ehdotuksen jätetaksaksi 15.12.2023. Ehdotus asetettiin julkisesti nähtäville 21.12.2022–22.1.2023. Uusien pakkaus- ja biojäte urakoiden voittaneilla kuljetusyrityksillä oli mahdollisuus esittää hintoihin pakkaavan jäteauton kuljetusindeksin mukainen korotus ennen kuljetusten aloittamista. Tämän vuoksi lausunnoilla olleessa jätetaksaehdotuksen liitteissä ei ollut hintoja. Jätetaksan maksuliitteiden hinnat olivat julkisesti nähtävillä 17.4.2023-2.5.2023.

Heinolan, Hollolan ja Orimattilan kunnat ja ympäristönsuojeluviranomaiset lausuiivat, että taksan tulisi ohjata kohti jätehuollon etusijajärjestystä ja kannustaa lajitteluun. Ne kiinteistöt, jotka aloittavat muovin keräyksen voivat luopua energiajätteen erilliskeräyksestä 1.8.2023 alkaen. Taksassa muovi (660 l) on hinnoiteltu kunnan järjestämän kuljetuksen alueella joko samanhintaiseksi tai edullisemmaksi kuin sekajäte.

Suuri osa alueen kunnista on kuitenkin kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen piirissä. Näillä alueilla taksalla ei voida vaikuttaa materiaali kierrätykseen. Onkin vaarana, että taloyhtiöissä ja muissa kunnan vastuulle kuuluvissa kohteissa ei lopeteta energiajätteen erilliskeräystä, vaikka muovinkeräys alkaa. Tämä tarkoittaa, että erilliskerättävät muovit ja kartongin menisivät edelleen valtaosin energiajäteastiaan.

Alueella toimivia kuljetusyrityksiä on ohjeistettu lopettamaan energiajätteen erilliskeräys 1.8.2023 erilliskeräysvelvoitteen piiriin tulevilla kiinteistöillä.

Jätelain perusteluiden mukaan jätteen ohjaamista käytettäväksi energiajätteenä rajoittaa jätelain 8 §:ssä säädetty jätteen haltijan velvollisuus järjestää jätteelle etusijajärjestyksen mukainen käsittely sekä 15 §:n mukainen erilliskeräysvelvollisuus. Tämä tarkoittaa, että energiajätteeseen ei tule ohjata kierrätyskelpoista jätettä kuin mainituissa pykälissä säädettyissä poikkeustapauksissa. Pakkaustuottajat eivät ole Salpakierron kanssa tekemänsä sopimuksessa sallineet pakkausjätteiden yhteiskeräys eli niiden keräämistä energiajätteen seassa.

Perusmaksun muotoilua on muutettu, siten että perusmaksu on asuntokohtainen.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kuulutus alueen kuntien tietoverkko: Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki ja Pukkila

Ote

- Alueen kunnat: Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki ja Pukkila
- Salpakierto Oy
- Hämeen ELY-keskus
- Uudenmaan ELY-keskus
- Lahden kaupungin säädöskokoelma

Liitteet

- 6 Jätetaksa 1.7.2023 alkaen
- 7 Jätetaksa 1.7.2023 alkaen ruotsiksi
- 8 Jätetaksa 1.7.2023 alkaen, muutokset näkyvillä
- 9 Jätetaksan perustelumuistio
- 10 Taksaehdotukseen annetut lausunnot ja mielipiteet

Lahden seudun jätelautakunta
Pöytäkirja

nro 2

Lahden kaupunki, Lahden seudun jätelautakunta, 01.06.2023

§ 10

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kemppainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

- Jätehuoltopäällikön viranhaltijapäätösluettelo 30.3.2023 – 12.5.2023.
Päätösluetteloon listatuista viranhaltijapäätöksistä voidaan toimittaa
erillispyynnöstä yksittäiset asiakirjat luottamushenkilön nähtäväksi.

- Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös 922/2023 5.5.2023, Lahden
jätehuoltopäällikön päätös jätemaksusta 318/2021 23.7.2021 Rapasaarentie
300, Sysmä.

- Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös 911/2023 5.5.2023, Lahden
jätehuoltopäällikön päätös jätetaksasta 467/2021 6.10.2021 Helokivi Oy.

- Jätetaksun kertymä 2022.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Lahden seudun jätelautakunta
Pöytäkirja

nro 2

Liitteet

11 Jättemaksun kertymä 2022

Lahden seudun jätelautakunta
Pöytäkirja

nro 2

Lahden kaupunki, Lahden seudun jätelautakunta, 01.06.2023

§ 11

Muut asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kemppainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

- Toimitusjohtaja Johanna Rusanen Salpakierto Oy kertoi asiantuntijakuulemisessa jätemaksun kertymästä vuonna 2022.

- Jätehuoltopäällikkö Tiia Yrjölä kertoi jätelautakunnan ja Salpakierto Oy:n suunnitellusta opintomatkastasta Tampereelle tulevana syksynä. Opintomatkan ajankohta vahvistuu myöhemmin.

- Jätehuoltopäällikkö Tiia Yrjölä kertoi lautakunnan uusien jäsenten perehdyttämisestä tarvittaessa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Lahden seudun jätelautakunta

Pöytäkirja

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 6, § 7, § 10, § 11

nro 2

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Lahden seudun jätelautakunta
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 8, § 9

nro 2

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, kunnallisasiat

Valitusoikeus ja valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

029 56 42210

faksi 029 56 42269

hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Annettaessa päätös asianosaiselle tiedoksi hänen suostumuksellaan sähköisenä viestinä hänen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Muuta tiedoksiantotapaa käytettäessä asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Valitusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Lahden seudun jätelautakunta
Pöytäkirja

nro 2

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä.

Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Lahden seudun jätelautakunta
Pöytäkirja
Tuomioistuinmaksut

nro 2

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.